گفت و گو با مدنی‌زاده بدون روتوش؛

وزارت اقتصاد جعبه ابزارهایی چون مالیات، گمرک، بانک، بیمه، سرمایه‌گذاری، بورس و مناطق آزاد دارد

سرویس سیاسی – وزیر پیشنهادی اقتصاد می‌گوید: اعتقادی به شـــوک‌درمانی اقتصاد ندارد و معتقد است باید اصلاحات اقتصادی تدریجی را سرلوحه برنامه‌هایمان قرار دهیم.

سید علی مدنی‌زاده که از سوی مسعود پزشکیان رئیس جمهور به عنوان وزیر پیشنهادی امور اقتصادی و دارایی به مجلس معرفی شده است، به تشریح دیدگاههای خود برای اصلاحات اقتصادی خود پرداخت و بر این نکته تاکید کرد که هیچ گاه فردی سیاسی نبوده و به عنوان یک کارشـــناس و فـــرد علمی وظیفه خود می دانســـته که به دولت ها در حل مسائل اقتصادی و معیشت مردم کمک کند.

وی بر این باور است باید یک تغییر ریل در مسیر اقتصاد کشور اتفاق بیفتد که کار ساده‌ای هم نیست و یک شبه و یک ساله اتفاق نمی‌افتد ولی بالاخره باید از یک جایی شـــروع کرد و البته باید در طی مسیر حواســـمان به قشـــر ضعیف جامعه باشد؛ هر مسیر اصلاح اقتصادی ذاتاً می‌خواهد رشـــد اقتصادی و درآمد سرانه مردم را افزایش دهد و قرار اســـت سفره مردم بزرگ‌تر شود ولی ممکن اســـت در اثر هر نوع سیاستی که دولت در پیش بگیرد در برخی جاها بعضی از اقشـــار به خصوص اقشـــار ضعیف دچار آسیب شوند.

مشروح این گفت و گو به شرح زیر است:

ریاضیدانی که اقتصاددان شد

وزیر پیشنهادی امور اقتصادی و دارایی خود را چنین معرفی کرد: من سید علی مدنی‌زاده هستم متولد سال ۱۳۶۱ مسیر کار علمی را از المپیاد ریاضی دانش‌آموزی شروع کردم به دلیل موفقیت در کسب مدال برنز جهانی وارد دانشگاه صنعتی شریف شدم و در رشته مهندسی برق تحصیل کردم کارشناسی ارشد مخابرات را هم از دانشگاه صنعتی شریف اخذ کردم؛ سپس حرکتم به سمت رشته های علوم انسانی را شروع کردم و به دانشگاه استنفورد رفتم در رشـــته مهندسی محاسبات و ریاضیات تحصیل و درس‌های اقتصـــاد و مدیریت را با نـــگاه محوری و ریاضی مطالعه کردم و آشنا شدم، ســـپس تصمیم گرفتم دکترای اقتصاد را در دانشگاه شیکاگو بخوانم.

وی درباره علت تغییر رشـــته‌اش از مهندسی برق و ریاضیات به اقتصاد گفت: از اوایلی که رشـــته مهندسی برق را شروع کردم با این نگاه بود که رشته‌ای باشد تا بتواند در جامعه تاثیرگذار باشد ولی بعد از یکی دو سال با بهره‌مندی از مشورت اساتید متعددی که در دانشـــگاه بودند و همینطور بیرون دانشگاه متوجه شدم که رشـــته‌هایی که تاثیرگذاری بیشتری در جامعه دارند، رشته‌های علوم انسانی هستند در نتیجه مطالعاتم را در حوزه‌های مختلف علوم انســـانی بیشتر کردم و پس از مشورت به این نتیجه رسیدم که به ســـمت رشـــته‌های اقتصاد و مدیریت بروم. بعد از اینکه دروس مختلـــفی در این حوزه گذراندم به این نتیجه رسیدم که رشـــته اقتصاد برای کشور بیشتر مورد نیاز است و با توانمندی‌ها و پیشینه کاری علمی بنده هم همخوانی دارد؛ لذا به سمت رشته اقتصاد رفتم.

نرفتم آمریکا که بمانم، رفتم که برگردم و به معیشت مردم کمک کنم

وزیر پیشـــنهادی اقتصاد در پاســـخ به این پرسش که با توجه به اینکه بعد از اتمام دوره دکترا به کشور برگشتید، آیا این بازگشت نتیجه یک محاسبات و منطق اقتصادی بوده یا اینکه علت دیگری داشت؟ بیان کرد: من اصلا تغییر رشته‌ام به اقتصاد برای این بود که یاد بگیرم و بتوانم برگردم و به اقتصاد کشور کمک کنم بنابراین رفتنـــم به خاطر این بود که برگـــردم، اصلاً برنامه‌ای برای ماندن نداشتم و ۱۰ روز پس از فارغ التحصیلی‌ام به ایران برگشتم.

وی در خصوص اقدامات و برنامه‌هایی که در ۱۲ ســـال بعد از بازگشـــت به کشـــور چه در حوزه دانشگاهی و در چه در حوزه سیاســـت‌گذاری داشته اســـت تصریح کرد: از همان ابتدا که به دانشـــگاه آمدم، ریشه مشـــکلات اصلی اقتصادی کشور را در ضعـــف مباحث علمی عمیق می‌دانســـتم و بر این باور بودم که مسائل اقتصادی کشور اتفاقاً خیلی مسائل پیچیده‌ای هستند و به این سادگی نیست که آنچه در تکست‌بوک‌های خارجی آمده را بشود در کشور پیاده‌سازی کرد.

مدنی زاده ادامه داد: برای همین ابتدا لازم است که تحقیقات جدی در اقتصاد ایران اتفاق بیفتد و ثانیاً بتوانیم تربیت نیروی متخصص اقتصادی در کشور داشته باشیم لذا کار دانشگاهی به عنوان یکی از سرفصل‌های اصلی کاری‌ام بود.

علم را با عمل درآمیختم

رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف ادامه داد: همزمان با کار دانشـــگاهی از آنجا که می‌خواستم با اقتصاد کشور بیشتر آشنا شوم و هم زمینه‌های کاربردی علومی که آموخته‌ام را بتوانم پیاده‌ســـازی کنم، لذا از همان ابتدا تعامـــل با بانک مرکزی را از طریق پژوهشکده پولی و بانکی شروع کردم و مدیر مدل‌سازی پژوهشـــکده بودم و روی پروژه خروج از رکود آن ســـال‌ها کار کـــردم؛ بعد در پروژه اصلاح نظام بانکی جزو مســـئولان پروژه بودم که در کشـــور پیاده‌سازی شود سپس بحث مقابله با بحران بانکی بود.

مدنی زاده درباره اقداماتش در ســـازمان برنامه و بودجه اینگونه توضیح داد: در این سازمان بحث طرح اصلاح ساختار بودجه را هم در بُعد طراحی و هم اجرا در سازمان برنامه به عنوان مشاور اقتصادی بر عهده داشتم سپس به سازمان فناوری اطلاعات رفتم که همزمان در حوزه عملیات و مدیریت تجربه به دست آوردم.

وی بـــا یـــادآوری اینکه بیش از یک ســـال عضـــو هیات عامل ســـازمان فناوری اطلاعات بوده اســـت، ادامه داد: به عنوان یک عضو اقتصادی کـــه در زمینه‌هایی که وزارت ارتباطات و حوزه اقتصاد دیجیتال باید با اقتصاد کشـــور ارتباط بگیرند، با وزارت اقتصاد، سازمان امور مالیاتی، بانک مرکزی و دستگاه‌ها و نهادهای مختلف اقتصادی کشور در ارتباط بودم.

مدنی‌زاده اذعان کرد: در تهیه و تدوین سند تحول دولت سیزدهم به عنوان مشاور نقش داشتم؛ طی این مدت با دیگر نهادهای علمی مانند مرکز پژوهش‌های مجلس تعامل داشتم. همچنین در حوزه سیاســـت‌گذاری اقتصادی، هم یاد گرفتم و هم تلاش کردم که خروجی داشته باشم.وی درباره فعالیت های دانشگاهی خود نیز گفت: سال ۹۲ که به دانشگاه صنعتی شریف بازگشتم، بر اساس رســـالت و وظیفه‌ای که بر خودم می‌دانستم، کارهای دانشگاهی را در کنـــار سیاســـت‌گذاری در پیش گرفتـــم و علاوه بر تربیت نسل جدید اقتصاددان‌ها و کارشناسان اقتصادی کشور، کارهای تحقیقـــاتی در زمینه‌های مختلف پـــولی، ارزی، بودجه، نفت، تجارت خارجی و به طور کلی مباحث اقتصاد کلان انجام دادم.

یک دهه شصتی رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه شریف شد

رئیس دانشـــکده اقتصاد دانشگاه شـــریف گفت: از سال ۱۴۰۰ ریاست دانشکده اقتصاد و مدیریت دانشگاه صنعتی شریف را به عهده گرفتم تا بتوانم آن نقشی که دوست داشتم در زمینه هدایت نســـل جوان در حوزه‌های اقتصاد و مدیریت ایفا کنم، به منصه ظهور برسانم.

مدنی‌زاده در پاســـخ به این پرسش که در ۱۲ سالی که ایران بوده، ســـه دولت داشـــتیم دولت دکتر روحانی دولت شهید رئیسی و دولت دکتر پزشکیان؛ آیا با هر سه دولت کار می‌کردید و چه‌طور ایـــن اتفاق افتاد؟ اظهار کرد: من هیچ‌گاه فرد سیاسی نبوده‌ام و به عنوان یک کارشـــناس و فرد علمی وظیفه خود می‌دانستم که به مســـائل اقتصادی و معیشت مردم کمک کنم در نتیجه از نظر من فرقی نمی‌کند کدام دولت بر ســـر کار باشد هیچ جناح سیاسی از ایـــن جهت برای من فرقی نمی‌کند و وظیفه خودم می‌دانم که به هر کدام از دولت‌ها کمک کنم.

کتاب‌های اقتصاد آمریکایی به درد اقتصاد ایران می‌خورد؟

وزیر پیشنهادی اقتصاد درباره اینکه وی همواره در صحبت‌های خود روی نگاه اقتصادی، تحلیل علمی و تحلیل‌های داده‌محور تأکید داشـــته، آیا مسائل اقتصاد ایران را می‌شود با این نگاه حل کرد؟ آیا صرفا داشتن نگاه دانشگاهی حل مسائل کشور کفایت می‌کند و چگونه می‌شـــود راهکارهایی که از دل تکست‌بوک‌ها بیرون می‌آید را به مســـائل کشـــور ارتبـــاط داد؟ گفت: اینکه ما مطالب علمی را بخواهیم به مطالب تکســـت‌بوک محدود کنیم عبارت دقیق و رویکرد صحیحی نیست، چرا می‌گوییم تحقیقات کاربردی؟ چون باید اقتصاد کشـــور را بشناسیم و زمینه‌هایی که چه اقتصادی چه ســـاختاری و چه نهادی و همینطور زمینه‌های اجتمـــاعی – سیاسی را تحلیل کنیم و بعد ببینیم علم اقتصاد به ما در این حوزه‌ها چه یاد می‌دهد.

وی افزود: مطالعات مستمر ما طی این مدت نشان داده که اتفاقاً آن چیزهایی که از دل کار علمی بیرون می‌آید درست است و محقق می‌شود؛ اصلا اینطور نیست که بگوییم که ما کلاً یک فاز جدایی از دنیا داریم حتی اگر هر فاز جدایی هم هست باز کار علمی باید کرد؛ نمی‌شـــود بنشینیم و در خارج از فضای علمی بخواهیم به مســـائل، به صورت گعده‌ای بپردازیم. هر چیزی هم که متفاوت است باید با روش علمی، داده‌محور و شواهدمحور به آن پرداخته شود تا بتوانیم تصمیم‌گیری کنیم.

ناترازی‌ها را نمی‌شود یک‌شبه رفع کرد

رئیس دانشـــکده اقتصاد و مدیریت دانشـــگاه صنعتی شریف درباره رفع ناترازی انرژی به عنوان یکی از مســـائل اصلی کشور و آثاری که بر صنعت و زندگی مردم داشـــته اســـت، اذعان کرد: در ســـال‌های گذشته از علم اقتصاد و نظرات فنی فاصله گرفتیم و سیاســـت‌گذاری‌هایی که طی چند دهه گذشته صورت گرفته ما را به وضع امروز رســـانده که ســـبب شده بیماری بر اقتصاد ما حاکم شود.

مدنی زاده اظهار داشت: با وجود اینکه کشورمان از نظر منابع نفت و گاز در دنیا جزو برترین‌هاست اما الان کمبود برق و گاز و بنزین داریم و این کالاها را وارد می‌کنیم که نشان می‌دهد سوء مدیریت در این زمینه داشته‌ایم و سیاست‌گذاری‌ها صحیح نبوده است.

وی با طرح این پرسش که چه باید کرد، گفت: آیا می‌شود یک‌شبه دکمه‌ای را بزنیم و مسأله را حل کنیم؟ طبیعتاً این راه‌حل نیست؛ کشـــورهایی که این مسیر را رفته‌اند، دچـــار بحران‌های جدی شـــده‌اند؛ این مسائل باید طی یک برنامه تدریجی اصلاح و حل شود تا روی ریل صحیح قرار گیرد. این موضوعی نیست که بدون ایجاد همدلی و گفت‌وگو با مردم محقق شود.

وی ادامه داد: نمی‌شـــود در زمینه رفع ناترازی انرژی، مســـائل اجتمـــاعی و تفاوت‌های بین مناطق و افراد و گونه‌های مختلف مردم را در نظر نگرفت؛ بدون لحاظ کردن ابعاد مختلف سیاسی و شرایط اجتماعی یا حتی حقوقی و ظرفیت‌های جامعه، اتفاقی در ایـــن خصوص رخ نمی‌دهد؛ بدون توجه به معیشـــت مردم نمی‌توانیـــم تغییر ناگهانی در حوزه رفـــع ناترازی‌ها ایجاد کنیم حتماً الان وضع موجود به ضرر قشر فقیر جامعه است ولی تغییر ناگهانی می‌تواند مخرب‌تر باشد.

وزیر پیشـــنهادی اقتصاد گفت: ما باید یـــک برنامه اصلاحی را در دولت بخصوص دستگاه‌های مربوطه داشته باشیم؛ موضوع ناترازی انرژی به طور مســـتقیم به وزارت امور اقتصادی مرتبط نیســـت ولی دولت باید این روش را در هر زمینه اصلاحاتی نه فقط انرژی پیاده و مســـائل را تدریجی و به صورت گفت‌وگو با مـــردم حل کند تا آرام‌آرام اقتصاد را روی ریل صحیح خود قرار دهد ولی در عین حال باید مراقب معیشـــت مردم به خصوص اقشار ضعیف هم باشد.

سیاست گذاری های غلط و تحریم ها مسبب اصلی وضعیت کنونی اقتصاد

مدنی‌زاده درباره اینکه طی بیش از ۱۵ ســـال گذشـــته وضعیت معیشت مردم به خاطر کاهش رشد اقتصادی مناسب نبوده است و شـــما به عنـــوان یک اقتصاددان چگونـــه می‌خواهید همزمان اصلاحات اقتصادی را با ضربه ندیدن اقشار کم‌درآمد رفع کنید؟ گفت: ما یک سری آسیب‌های طولانی مدت در اقتصاد داشته‌ایم؛ طی چند دهه گذشـــته به رغم اینکه همیشـــه می‌خواستیم وضع معیشـــت مردم بهتر باشـــد ولی الان چنین وضعیتی را مشاهده می‌کنیم.

وی بـــا تاکید بـــر اینکه آسیب‌های طولانی‌مـــدت را در اقتصاد داشته‌ایم، اظهار داشت: طی بیش از یک دهه گذشته، اقتصاد کشور علاوه بر آسیب‌های بلندمدت که ناشی از سیاســـت‌گذاری‌های غلط بوده و باعث شده درآمد سرانه مردم پایین و سفره خانوارها کوچک باشـــد، با مساله تحریم ها هم روبرو بوده است؛ این دو چالش در کنار هم وضعیت کنونی را در اقتصاد در پی داشته است یعنی ضمن اینکه رشد اقتصادی کشور کاهش پیدا کرده، درآمد سرانه پایین و تورم بالا رخ داده، گرانی داریم و اقتصاد نوسانات زیادی را تجربه می‌کند.

باید یک تغییر ریل در مسیر اقتصاد کشور اتفاق بیفتد

وزیر پیشنهادی اقتصاد تاکید کرد: اگر بخواهیم این روند را ادامه دهیم، همین وضعیت تکرار خواهد شـــد و یک دهه دیگر نیز به همین منوال خواهد گذشـــت و جمعیت زیر خط فقر ما افزایش پیدا خواهد کرد. بنابرین باید یک تغییر ریل در مسیر اقتصاد کشور اتفاق بیفتد که کار ساده‌ای هم نیست و یک شبه و یک ساله اتفاق نمی‌افتد ولی بالاخره باید از یک جایی شروع کرد.

مـــدنی زاده با تاکیـــد بر اینکه در طی این مســـیر اصلاحی باید حواسمان به قشـــر ضعیف جامعه باشد، تصریح کرد: هر مسیر اصلاح اقتصادی ذاتاً می‌خواهد رشـــد اقتصادی و درآمد سرانه مردم را افزایش دهد و قرار اســـت سفره مردم بزرگ‌تر شود ولی ممکن اســـت در اثر هر نوع سیاســـتی که دولت در پیش بگیرد در بـــرخی جاها بعضی از اقشـــار به خصوص اقشـــار ضعیف دچار آسیب شوند. اینجاســـت که باید سیاست‌های تکمیلی با سیاســـت‌های اصلی اصلاح اقتصادی ممزوج باشـــد تا اطمینان حاصل کند که اقشار ضعیف آسیب نمی‌بینند.

وی ادام داد: یـــکی از دلایلی که بر تدریجی بودن سیاســـت‌های اصلاح اقتصادی تاکید می‌کردم به این دلیل است که باید آرام‌آرام تغییرات اقتصادی را ایجاد کرد و در عین حال بتوان با هزینه کم، اقشار و بنگاه‌های ضعیف‌تر را هم پوشش داد و این امکان را فراهم کرد تا بتوانند خودشان را تقویت کنند و بهره‌وری را افزایش دهند تا منجر به کاهش اشتغال در کشور نشود؛ کاهش اشتغال خودش بیکاری می‌آورد و کلی مصائب دیگر ایجاد می‌کند.

مـــدنی‌زاده اضافه کرد: تجربه‌هـــایی که دنیا در دهه‌های ۸۰ و ۹۰ میلادی در زمینه اصلاحات اقتصادی داشـــته این آموزه را برای اقتصاد دنیا به ارمغان آورد که تغییرات رادیکال و ناگهانی می‌تواند چه‌قدر آسیب‌های اجتماعی ایجاد کند.

شوک‌درمانی اقتصاد؟ هرگز

وزیر پیشـــنهادی اقتصاد در پاســـخ به این سؤال که چه کار باید کرد تا ســـرمایه‌گذاری به میزان مورد نیاز اقتصاد کشور رخ دهد و چگونه می‌توانیم سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را در جهت رشـــد کشـــور قرار داد، اظهار کرد: لازمه ایجاد تغییر در مسیر فعلی اقتصاد، تحقق رشـــد اقتصادی و جهش تولید در کشـــور سرمایه‌گذاری و افزایش بهره‌وری است.

مدنی زاده افزود: برای افزایش سرمایه‌گذاری باید کاری کنیم که اول از همه امنیت اقتصادی و ســـرمایه‌گذاری برای مردم اتفاق بیفتد؛ اقتصاد تا جای ممکن پیش‌بینی‌پذیر باشـــد تا سرمایه‌گذار و مردم بتوانند با کم‌ترین ترس و ریســـک، انگیزه داشته باشند تا منابع خود را به جای اینکه در جاهایی که غیر مولد و حتی بعضاً برای اقتصاد کشـــور مخرب است، در تولید داخل و بخش‌های مختلف از کشاورزی گرفته تا مسکن، صنعت، خدمات و صنعت نفت منتقل کنند.

وزیر پیشنهادی اقتصاد بیان کرد: آرامش اقتصادی، پیش‌بینی‌پذیری، کاهش نااطمینانی و اطمینان خاطر از بازگشت سرمایه با سود قابل توجه، جزو اولویت‌هاست. ظرفیت بسیار خوبی را هم در داخل کشـــور داریم؛ ظرفیت خیلی خوبی از ایرانی‌های خارج از کشور داریم که در صورت داشتن حس امنیت سرمایه‌گذاری و برداشته شدن موانع سرمایه‌گذاری و تولید، علاقه‌مند به انتقال منابع مالی خود به داخل ایران هستند. دولت هم باید پروژه‌ها را آماده کرده باشـــد و به سرمایه‌گذاران بگوید شما فقط منابع خود را بیاورید تا کار شروع شود.

ورود دانش فنی خارجی‌ها مهم‌تر از پولشان است

وی در مورد ســـرمایه‌گذاری خارجی نیز گفت: علاوه بر منابع سرمایه‌گذاری داخلی، سرمایه‌گذاری خارجی به افزایش سرعت رشـــد اقتصادی کمک می‌کند. البته بایـــد این موضوع را توجه داشـــت که بر اســـاس آنچه علم اقتصاد به ما یاد داده، بیشـــتر از تأثیری که اعداد و مبالغ ســـرمایه‌گذاری خارجی بر اقتصاد دارد، انتقال فناوری، دانش فنی و ســـرمایه انسانی است که باید اتفاق بیفتد. انتقال دانش سرمایه انسانی، دانش مدیریتی، دانش اقتصاد و دانش مهندسی است که باعث جهش رشد اقتصادی می‌شود.

تدوین برنامه رشد اقتصادی عدالت‌محور

مدنی‌زاده درباره برنامه‌ای که به مجلس با عنوان رشد عدالت‌محور ارائه داده است افزود: اگر تغییری در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی و اصلاحات ســـاختاری و نهادی و ریل‌گذاری‌ها نداشته باشیم یک دهه گم‌شده و رکود اقتصادی دیگر را تجربه خواهیم کرد و همین وضعیت ادامه پیدا می‌کند.

وزیر پیشنهادی اقتصاد تاکید کرد: چیزی که احتیاج داریم، رشد اقتصادی اســـت که در بیانات مقام معظم رهبری هم بارها تاکید شده که ما باید روی تولید، سرمایه‌گذاری جدی داشته باشیم در نتیجه طبیعتاً الان مسئله ما مسئله رشد است و اگر این کار را نکنیم ۱۰ سال آینده نگاه می‌کنیم و می‌بینیم نسبت به کشورهای اطراف و مشابه خودمان با فاصله زیاد قرار گرفته‌ایم.

وی ادامه داد: در حال حاضر کشـــورهای منطقه در مسیر رشـــد قرار گرفته‌اند ولی ما سرعت رشد اقتصادی پایینی داریم. بنابراین حتماً باید برنامه اصلی اقتصادی دولت باید حول مســـئله رشد بگردد؛ البته در مقاطعی رشدهای اقتصادی داشتیم ولی می‌بینیم که ضریب جینی و نابرابری در اقتصاد بالاســـت؛ رشد اقتصادی اســـتان‌های ما بسیار نامتوازن بوده مـــثلا ببینید در تهران چقدر وضعیت درآمد ســـرانه با استان‌های دیگر متفاوت است، از این تفاوت‌ها می‌شود با عبارت بی‌عدالتی تعبیر کرد.

وی ادامـــه داد: با اینکه همیشـــه تلاش می‌شـــد تا از اســـتان‌ها محرومیت‌زدایی شـــود، ولی جنس سیاست‌ها لزوماً نوعی نبوده که عدالت‌محور باشد در نتیجه باید رشد را به عنوان هدف اصلی در نظر بگیریم؛ رشد عدالت‌محور به این معناست که رشدی که اتفاق می‌افتد بین همه آحاد مردم و برای همه مردم اشتغال‌زا باشد نه اینکه برای گروه خاص فقط رشـــد ایجاد کند و بقیه مردم زیر چرخ‌های توسعه له شوند.

مدنی زاده اظهار داشت: رشد عدالت‌محور باید گستره جغرافیایی و اجتماعی آن عادلانه توزیع شود تا همه با هم ارتقا پیدا کنند. این اتفاق، یک اثر هم‌افزایی برای بقیه جامعه دارد و سرعت رشد را بیشتر می‌کند. این موضوع در راستای اهداف عالیه کشور، قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام نیز بوده است که ما در عین اینکه به مسئله اقتصاد توجه می‌کنیم به مسئله عدالت نیز توجه کنیم.

وزارت اقتصاد جعبه ابزارهایی چون مالیات، گمرک، بانک، بیمه، سرمایه‌گذاری، بورس و مناطق آزاد دارد

وزیر پیشـــنهادی اقتصاد درباره برنامه خود در مورد بازار سرمایه تصریح کرد: وقتی در مورد رشد عدالت‌محور صحبت می‌کنیم، باید ببینیم این رشد چگونه محقق می‌شود؟ وقتی سرمایه‌گذاری باشد و افزایش بهره‌وری رخ دهد؛ این اعتقاد، راهبرد اصلی ما و چراغی است که انتهای مسیر را نشان می‌دهد.

مدنی زاده ادامـــه داد: وزارت امور اقتصادی و دارایی یک جعبه ابزار متنوعی دارد که می‌تواند از هر کدام از این ابزارها اســـتفاده کند تا بتواند رشـــد اقتصادی را محقق کند؛ مثلا این وزارت‌خانه نظـــام مالیاتی را دارد کـــه در نتیجه می‌تواند وقـــتی پروژه‌های ســـرمایه‌گذاری را تعریف می‌کند، با ابزارهای مالیاتی، گمرکی و سیاســـت‌های تجاری، بازار ســـرمایه، مناطق آزاد، ســـازمان سرمایه‌گذاری خارجی و معاونت بانک‌ها، بیمه‌ها و شرکت‌های دولتی، پروژه‌های بزرگ کشـــور را که می‌توانند موتور رشـــد و اشتغال در کشور باشند را راه بیندازیم و در کل کشور به صورت توســـعه‌یافته و متوازن، رشد اقتصادی، اشتغال و افزایش درآمد ایجاد می‌کنند، اجرایی کند.

وی ادامه داد: باید ســـرمایه‌های مردم را در کنار این ابزارها قرار دهیم تا رشـــد اقتصادی محقق شـــود؛ طبیعتا درآمدی که خلق می‌شود برای آحاد مردم خواهد بود. وقتی از بازار سرمایه صحبت می‌شود، باید به عنوان یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌هایی که در رشد تولید نقش ایفا می‌کند مورد توجه قرار گیرد. بازار ســـرمایه باید بتواند به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای مردمی‌ســـازی اقتصاد و جذب سرمایه‌های خُرد مردم در جذب سرمایه‌گذاری و تولید در کشور فعالیت کند.

ایـــن اقتصاددان تاکید کرد: البته یک ســـری آسیب‌هایی از قدیم وجود داشـــته و الان هم وجود دارد که بعضاً ممکن است مردم را از این فضا آزرده‌خاطر کرده باشـــد، مـــا باید این آسیب‌ها را برطرف کنیم. باید کاری کنیم تا فعالان بازار سرمایه انگیزه داشته باشند که منابع خود را به این بخش بیاورند و البته بیشتر به سمت سرمایه‌گذاری‌های تولیدی ببرند.

نظام مالیاتی شفاف، هوشمند و یکپارچه با نظام یارانه نیاز داریم

وزیر پیشنهادی اقتصاد درباره برنامه‌های مالیاتی خود نیز گفت: نظـــام مالیاتی برای این طراحی شـــده که بخواهـــد منابعی را از مـــردم بگیرد تا بتواند خرج دولـــت را برای ارائه کالا و خدمات عمومی تامین مالی کند. ما برای ساخت و توسعه مدارس، امنیت، بهداشت و مبارزه با فقر تامین مالی می‌خواهیم و تمام اینها را نظام مالیاتی قرار اســـت تامین کند ولی این نظام مالیاتی باید عادلانه باشـــد نباید کسانی که باید مالیات بیشتری بدهند کمتر پرداخت کنند و بالعکس.

مـــدنی زاده ادامه داد: یـــکی از اصلی‌ترین برنامه‌هایی که مد نظر دارم، این است که نظام مالیاتی را طراحی کنیم که اولاً شفافیت را بالا ببرد ثانیاً هوشمند باشد که بتواند عدالت مالیاتی را تامین کند و ثالثاً بتواند یکپارچگی با نظام یارانه داشته باشد؛ اگر این طرح اجرا شود در این صورت دیگر شاهد آن نیستیم که در سایر بخش‌های اقتصادی یارانه می‌دهیم و همزمان مالیات هم می‌گیریم و این فضا یکپارچه می‌شـــود. از یک طرف هزینه‌های دولت را کم می‌کند و از سوی دیگر یک نوع رفاه برای عموم مردم ایجاد می‌کند.

وی ادامه داد: در حال حاضر نظام مالیاتی موجود برای بنگاه‌های اقتصادی بیشـــتر چالش ایجاد می‌کند نه فقط صرف رقم مالیات بلکـــه خود فرآیندهای مالیاتی؛ یکی از برنامه‌های جدی من رفع این مشـــکل است که بحث هوشمندســـازی نظام مالیاتی جزو اقدامات کلیدی آن محسوب می‌شود و اگر محقق شود می‌تواند کمک بزرگی به بنگاه‌های اقتصادی کند.

آرامش و ثابت به بازار ارز برمی‌گردد

استاد اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف در پاسخ به این پرسش که برنامه شـــما برای تثبیت نرخ ارز و کاهش بی‌ثباتی‌ها چیســـت؟ تأکیـــد کرد: در این مـــورد هم باید به دانش و تجربه علم اقتصاد و سیاســـت‌های اقتصادی به خصوص سیاســـت‌های ارزی در کشـــورهای مختلف رجوع کنیم که یک گنجینه علمی و مسیر خوبی را می‌تواند پیش روی ما قرار دهد.

مـــدنی زاده ادامه داد: چیزی که اهمیـــت بسیار بالا برای فعالان اقتصـــادی و مردم دارد، مســـأله پیش‌بینی‌پذیـــر بودن وضعیت اقتصادی به خصوص مسأله نرخ ارز؛ کاهش نااطمینانی و وجود ثبات اقتصادی و همچنین ثبات نرخ ارز بسیار مهم اســـت البته منظور از ثبات نرخ ارز، اینکه یک عدد ثابت باشـــد نیست، بلکه ثبات ارزی یعنی شـــاهد آرامش در این بازار باشیم و قرار نباشد هر روز مردم نگران جهش نرخ ارز باشـــند و یک جهش تورم را مقابل چشم خود ببینند که ارزش پولشان از بین می‌رود و آنهایی که زودتر مطلع می‌شوند و اقدام می‌کنند برندگان این بازی باشند و آنهایی که منابع ندارند، بازندگان این بازی.

وی با تأکید بر اینکه این وضعیت مردم را عاصی کرده و اقتصاد کشور را به این وضعیت درآورده و باعث شده که سرمایه‌گذاری‌ها در تولید به شدت کاهش پیدا کند و غالب مردم انگیزه پیدا کنند که سرمایه‌های خُرد خود را به بازارهای ارز و طلا و غیره ببرند تا دارایی‌هایشان را بتوانند حفظ کنند، افزود: این مسأله ناشی از نوع سیاســـت‌گذاری‌ها بوده که در طی این سال‌ها اتفاق افتاده است. البته حتماً شرایط خارجی بر اقتصاد کشور تاثیر دارد ولی ما هم نباید نسبت به آنها منفعل باشیم.

مـــدنی زاده تاکید کرد: مـــا این تجربه را در کشـــورهای دیگر هم می‌بینیم که شـــوک به اقتصاد آنها وارد می‌شـــود ولی تلاش می‌کنند آثار شـــوک‌های خارجی که وارد می‌شـــود را با کمک سیاست‌گذاری‌های داخلی خود یا بکاهند یا اگر بتوانند به طور کامل از بین ببرند. ولی ما این سیاســـت را نداشته‌ایم. مسئولیت سیاست‌گذاری ارزی بر اساس قانون با بانک مرکزی است ولی طبیعتاً وزیر اقتصـــاد به عنوان یکی از اعضای هیأت عالی بانک مرکزی، عضوی از ســـتاد اقتصادی دولـــت و کمیته هماهنگی اقتصادی نقش کلیدی می‌تواند در سیاست‌گذاری ارزی ایفا کند.

وی تاکید کـــرد: وزیر اقتصاد می‌تواند در زمینه ایجاد هماهنگی بین دســـتگاه‌ها به خصوص در حوزه اتخاذ سیاست‌های ارزی نقش اساسی داشته باشد.

معتقد به اصلاحات اقتصادی تدریجی هستم

وزیر پیشـــنهادی اقتصاد ادامه داد: نکته‌ای که باید توجه کنیم این است که سیاست ارزی نباید به گونه‌ای باشد که به معیشت مردم آسیب بزند چراکه وقـــتی نرخ ارز به طور ناگهانی تغییر می‌کند یـــا افزایش می‌یابد، آرام‌آرام آثار خود را در زندگی مردم نشـــان می‌دهد ولی باید توجه کنیم نرخ ارز خودش یک معلول اســـت و علت نیســـت؛ باید ببینیم چه شد که نرخ ارز افزایش پیدا کرد، چه مقدار از آن به شوک خارجی برمی‌گردد و چه میزان به انفعال ما به عنوان سیاست‌گذار یا چه‌قدر به جنس سیاست‌گذاری‌های غلط در حوزه‌های پولی و رشـــد نقدینگی که اثر خود را در نرخ ارز تخلیه می‌کند، برمی‌گردد.

مدنی زاده تاکید کرد: نباید نرخ ارز را به عنوان یک عامل خارجی نگاه کنیم بلکه خودش یکی از معلول‌های اقتصاد است که عوامل مختلـــف بر آن اثر می‌گذارد. پـــس در وهله اول باید بدانیم نرخ ارز به عنوان معلول سیاســـت‌گذاری‌های اقتصادی، آثار خود را در بنگاه‌های اقتصادی و معیشـــت مـــردم تخلیه می‌کند لذا باید سیاســـت‌گذاری‌ها به گونه‌ای باشد که نرخ ارز پیش‌بینی‌پذیر و ثبات نســـبی داشته باشد که اگر روزی توانستیم تورم را با کمک بانک مرکزی کاهش دهیم و آرامش اقتصادی ایجاد کنیم، دیگر شاهد افزایش نرخ ارز نباشیم، به عبارت دیگر چه دلیلی دارد که اگر تورم کشـــور ما مثل تورم دنیا ۳ یا ۴ درصد شود، ارز افزایش پیدا کند؟ نرخ ارز در این صورت می‌تواند ثابت باشـــد یا نهایتاً نوسان کوچکی بر اساس شرایط اقتصادی داشته باشد.

داشتن تورم ۵ درصدی آرزوی ماست

وی بیان کرد: آرزوی ما این است که به جایی برسیم که نرخ تورم زیر ۵ درصد باشـــد و نرخ ارز تکان نخورد و ثبات داشـــته باشد. ولی باید حواسمان باشد که سیاست ارزی به گونه‌ای نباشد که به تولید آسیب بزند. ما طی چند دهه گذشته متاسفانه سیاست‌هایی در حـــوزه ارز بـــه کار بردیم که یا به معیشـــت مردم و یا به تولید آسیب زده اســـت؛ بنابراین بایـــد تلاش کرد که با هماهنگی بین دستگاه‌های اصلی اقتصادی دولت این آسیب را برطرف کنیم.

به آینده اقتصاد ایران امیدوارم

وزیر پیشنهادی اقتصاد درباره اینکه چه‌قدر به آینده اقتصاد ایران امیدوار است و چه پیام روشن و صادقانه برای مردم دارد؟ بیان کرد: من اگر امیدوار نبودم امروز اینجا نبودم اگر امیدوار نبودم درس نمی‌خواندم که برگردم و به کشـــور کمک کنم یا مثلا در حوزه‌های آموزش جوانان و ارتقای پژوهش تلاش نمی‌کردم؛ اگر امیدوار نبودم اینجا روبه‌روی شما نمی‌نشستم تا پاسخگوی ســـؤالات باشـــم.مدنی زاده تاکید کرد: من بنا به وظیفه شرعی، اخلاقی و حرفه‌ای که داشـــتم این مسئولیت را پذیرفتم؛ آقای رئیـــس جمهور به بنده اعتماد کرد و این مســـئولیت را به بنده ســـپرد بنابراین امیدوارم اگر مجلس هـــم این اعتماد را به بنده کنـــد بتوانم به عنوان خدمتگزار مردم قدمی بردارم.وی با طرح این پرســـش که چرا امیدوار اســـت، گفت: امیدوارم به تحول اقتصادی، به تغییر، به تغییر ریل‌ها امیدوارم، به خاطر جوان‌های تحصیل‌کرده کشـــور، به خاطر مـــردم امیدوارمان، مردمی که انتظار دارند و دوســـت دارند و می‌خواهند کشـــور بهبود پیدا کند، به خاطر فعالان اقتصادی که این روزها تولیدکنندگانی را داریم که واقعا نه صرفاً به خاطر ســـود اقتصادی بلکه به خاطر عِرق خود به کشـــور ایستاده‌اند و ســـرمایه‌های خود را روی زمین گذاشته‌اند و تلاش می‌کنند؛ به خاطر جوان‌های شایسته، من خیلی امیدوارم و می‌دانم و می‌شناســـم که جوان‌های بسیار قابلی در کشـــور داریم؛ مدیران کارآمدی در کشـــور داریم که شاید الان کنار نشسته‌اند و گوشه عزلت گزیده‌اند، اینها باید به دور از فضـــا و هیاهوهای سیاسی به دایره مدیریت اقتصادی و بازگرداندن عقل